

Diarienummer: TIL 2022/89
Handling: 2023.331
Handläggare: Laine Nõu Englesson

Malmö stad
Grundskoleförvaltningen
205 80 Malmö

Tillsyn avseende bristande tillgänglighet inom utbildningsområdet

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har granskat om Malmö stad, i egenskap av utbildningssamordnare för Bulltoftaskolan, har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att en elev ska komma i jämförbar situation med övriga elever.

DO:s beslut

DO bedömer att utredningen inte ger stöd för att Malmö stad har överträtt förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet enligt 1 kap. 4 § 3 samt 2 kap 5 § diskrimineringslagen (2008:567), DL.

Om ärendet

Bakgrund till DO:s beslut att inleda tillsyn

I en anmälan till DO har vårdnadshavare till en elev (A) uppgett bland annat följande. A har en funktionsnedsättning och har haft åtgärdsprogram i skolan sedan årskurs 1. A får inte de stöd och anpassningar som hon behöver för att nå målen i skolan. A:s lärare har antingen slutat, varit sjukskrivna eller lånats ut till andra verksamheter. Ingen på skolan har övergripande kontroll över A:s behov och ingen informerar nya lärare om A:s behov och utmaningar.

DO:s utredning omfattar A:s skolsituation under årskurs 4–5 och höstterminen i årskurs 6.

Utredningen i ärende

DO har begärt yttrande från Malmö stad som sammanfattningsvis har uppgett följande.

Malmö stads uppfattning är att det finns ett aktivt arbete kring A:s stödbehov och har så gjort sedan det först framkom att eleven riskerade att inte nå målen i årskurs 1. A:s skolsituation har kontinuerligt utretts, de beslutade åtgärderna har systematiskt utvärderats och vid behov reviderats. A har hög frånvaro som påverkar elevens möjlighet att nå målen. A klarar i årskurs 6 målen i alla ämnen utom ett.

Skolan har för perioden då eleven gått i årskurs 4–6 genomfört två pedagogiska utredningar. Utöver skolans pedagogiska utredningar har skolan tagit del av utlåtande från arbetsterapeut hos BUP och gjort en läs- och skrivutredning av specialpedagog. Skolan har även gjort två skolsociala kartläggningar. Skolan har startat arbetet med en ny skolsocial kartläggning utifrån elevens höga frånvaro. Skolan har även tagit hjälp av resurser från grundskoleförvaltningens centrala elevhälsa för att genomföra observationer av elevens skolsituation och det stöd som ges. De huvudsakliga slutsatserna därifrån är att de anpassningar som görs för eleven i skolan fungerar bra och att personalen som arbetar närmast eleven ger ett tydligt stöd och har ett relationellt förhållningssätt som skapar en trygg skolmiljö utifrån elevens behov.

A började årskurs 7 i en ny skola hösten 2022.

DO har tagit del av 28 bilagor till Malmö stads yttrande. Bilagorna avser handlingar från 2019-06-10 till och med 2022-03-10. Bilagorna består mestadels av beslut om åtgärdsprogram och utvärderingar av åtgärdsprogram.

Rättslig reglering på området

Utbildningsanordnare som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget, 2 kap. 5 § DL.

Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan

verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
– andra omständigheter av betydelse, 1 kap. 4 § 3 DL.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt, 3 kap. 7 § skollagen

DO:s bedömning

DO ska bedöma om Malmö stad under årskurs 4–5 och höstterminen årskurs 6 har vidtagit skäligen åtgärder för tillgänglighet för att A ska komma i en jämförbar situation med andra barn utan A:s funktionsnedsättning.

Bedömningen av vilka åtgärder som är skäligen ska enligt diskrimineringslagen göras utifrån de krav på tillgänglighet som finns i annan lag och författning. För en elev inom grundskolan innebär skollagens bestämmelser att särskilt stöd ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Inom grundskolan finns således en relativt långtgående rätt till olika typer av stöd, vilket även påverkar bedömningen av vilka åtgärder som kan anses skäligen för att göra utbildningen tillgänglig. (Se förarbetena till bestämmelsen om diskriminering i form av bristande tillgänglighet, prop. 2013/14:198 s. 79.)

För elever med svåra funktionsnedsättningar kan själva funktionsnedsättningen vara så pass betydande att det inte går att försätta eleverna i en jämförbar situation med elever utan dessa funktionsnedsättningar. För att om möjligt eliminera eller åtminstone reducera verkningarna av funktionsnedsättningen och på så sätt söka se till att den som har en funktionsnedsättning kommer i en jämförbar situation, bör skäligen åtgärder för tillgänglighet vidtas. Att diskrimineringsförbudet tar sikte på situationer som är jämförbara – inte likadana – innebär å ena sidan att fokus bör ligga på att en person med en funktionsnedsättning ska kunna få del av den aktuella verksamheten i sig, inte att det måste ske på exakt det sätt som är möjligt för andra. Det gör i sin tur att det får accepteras att det sätt på vilket en person med en funktionsnedsättning får tillgång till eller kan delta i en verksamhet avviker från vad som gäller för dem som saknar den aktuella funktionsnedsättningen. (Se prop. 2013/14:198 s. 63–64.)

Av utredningen framgår att skolan har utrett A:s behov och anpassat A:s skolgång. A har behov av omfattande stöd och anpassningar i studiemiljön. A har till följd av det haft anpassad studiegång med olika upplägg utifrån sina behov. Det har av utredningen framkommit att A trots detta har uppvisat stora svårigheter att genomföra undervisningen. A har även haft

hög frånvaro som påverkat möjligheterna att utvecklas kunskapsmässigt. Det har inte framgått att utbildningsanordnarens åtgärder inte levt upp till skäligen anpassningar i diskrimineringslagens mening. Att det har varit omsättning på skolans personal förändrar inte DO:s bedömning.

DO bedömer mot denna bakgrund att det saknas stöd i utredningen för att kommunen har överträtt förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet enligt 1 kap. 4 § 3 och 2 kap 5 § DL.

Med dessa bedömningar avslutar DO ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av Annika Höög efter föredragning av Laine Nõu Englesson.

Detta beslut går inte att överklaga. De bedömningar som DO gör i beslut är inte juridiskt bindande och beslutet påverkar inte enskildas möjligheter att själva väcka talan om diskrimineringsersättning i tingsrätt.

Annika Höög
Utredare, rättsenheten

En kopia av beslutet skickas till anmälaren.